

Test Booklet Code & No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्र.

C

Paper-II

SOCIAL WORK

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

1. (Signature) .....

(In figures as in Admit Card)

(Name) .....

Seat No. ....

(In words)

2. (Signature) .....

(Name) .....

OMR Sheet No.

(To be filled by the Candidate)

MAY - 20216**Time Allowed : 1¼ Hours]****[Maximum Marks : 100****Number of Pages in this Booklet : 24****Number of Questions in this Booklet : 50****Instructions for the Candidates**

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of 50 objective type questions. Each question will carry two marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
  - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
  - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.
  - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)
(B)
(C)
(D)
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठवरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास दोन गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्यांना प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
  - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
  - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर चुकी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळी वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
  - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ्या करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)
(B)
(C)
(D)
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खुण केलेली आढळून आल्यास अथवा असाभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्यांना परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्यांनी मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.

MAY - 20216/II—C

MAY - 20216/II—C

SOCIAL WORK**Paper II****समाजकार्य****प्रश्नपत्रिका II****Time Allowed : 75 Minutes]****[Maximum Marks : 100**

Note : This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. सर्व प्रश्नांची उत्तरे सोडवा.

1. Social work research primarily focuses on : (A) Social work intervention (B) Social welfare programme (C) Social welfare policies (D) Social work administration	1. सामाजिक कार्य संशोधन मुख्यतः हे भर देते : (A) सामाजिक कार्य मध्यस्थी (B) सामाजिक कल्याण कार्यक्रम (C) समाज कल्याण धोरण (D) समाज कार्य प्रशासन
2. Which one of the following is <i>not</i> a probability sampling ? (A) Systematic sampling (B) Stratified sampling (C) Cluster sampling (D) Quota sampling	2. खालीलपैकी कोणते संभाव्य नमुना निवड पद्धती नाही ? (A) व्यवस्थाबद्ध नमुना निवड (B) स्तरीय नमुना निवड (C) पुंजक नमुना निवड (D) कोटा नमुना निवड
3. A researcher who has already some knowledge about a phenomenon but he/she wishes to know more about, adopts : (A) Exploratory research design (B) Descriptive research design (C) Explanatory research design (D) Experimental research design	3. एखाद्या संशोधकास एखाद्या स्थितीबाबत पूर्वज्ञान असून त्यास जर अशा स्थितीबाबत अधिक जाणून घ्यायची इच्छा असल्यास तो खालीलपैकी कशाचा अवलंब करतो ? (A) अन्वेषणात्मक संशोधन आराखडा (B) वर्णनात्मक संशोधन आराखडा (C) स्पष्टीकरणात्मक संशोधन आराखडा (D) प्रायोगिक संशोधन आराखडा

MAY - 20216/II—C

4. Match the following for their association and choose the correct answer from the codes given below :

List I

- (i) Karl Pearson
- (ii) Student
- (iii) Wilcoxon
- (iv) Man-Whitney

List II

- (1) T-test
- (2) U-test
- (3) Chi-square
- (4) Sign ranked test

Codes :

- (i) (ii) (iii) (iv)
- (A) (3) (1) (4) (2)
- (B) (2) (1) (4) (3)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (2) (3) (1) (4)

5. Consider the following statements and select your answer according to the codes given below :

Assertion (A) : In quantitative research, researchers prefer to have hypothesis.

Reason (R) : Quantitative research is primarily based on deductive paradigm

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true
- (B) Both (A) and (R) are not true
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

4. खाली दिलेल्या दोन याद्यामधील परस्पर संबंधाच्या आधारे अचूक जोड्या लावा आणि खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

यादी I

- (i) कार्ल पिअर्सन
- (ii) विद्यार्थी
- (iii) विलकाक्झन
- (iv) मॅन-व्हिटनी

यादी II

- (1) टी-टेस्ट
- (2) यु-टेस्ट
- (3) काय-स्वेअर
- (4) साईन रँकड टेस्ट

संकेतांक :

- (i) (ii) (iii) (iv)
- (A) (3) (1) (4) (2)
- (B) (2) (1) (4) (3)
- (C) (4) (3) (2) (1)
- (D) (2) (3) (1) (4)

5. खालील विधाने आणि कारणांचा विचार करून खाली दिलेल्या संकेतांकातील योग्य उत्तर निवडा :

विधान (A) : संख्यात्मक संशोधनामध्ये संशोधक अभ्युपगम सूत्रणास प्राधान्य देतात.

कारण (R) : संख्यात्मक संशोधन हे मुख्यतः निर्गमित वैचारिक प्रारूपावर आधारित आहे.

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) व (R) बरोबर आहेत
- (B) दोन्ही (A) व (R) चुकीचे आहेत
- (C) (A) हे बरोबर आहे पण (R) चुकीचे आहे
- (D) (A) हे चुकीचे आहे पण (R) हे बरोबर आहे

MAY - 20216/II—C

6. The Sexual Harassment of Women at Workplace (Prevention, Prohibition and Redressal) Act was passed in :

- (A) 2014
- (B) 2013
- (C) 2012
- (D) 2011

7. **Assertion (A) :** Affirmative action is a positive discrimination.

Reason (R) : It protects the interests of a particular marginalized section of the society.

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

6. कामाच्या ठिकाणी महिलांचे लैंगिक छळ (प्रतिबंध, बंदी आणि निराकरण) कायदा कोणत्या वर्षी पारित झाला ?

- (A) 2014
- (B) 2013
- (C) 2012
- (D) 2011

7. **विधान (A) :** होकारात्मक कृती हे सकारात्मक भेद आहे.

कारण (R) : समाजातील विशिष्ट सीमांत गटांचे हित संरक्षित करते.

खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे पण (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे पण (R) हे बरोबर आहे

MAY - 20216/II—C

8. The role of social women in school setting is .....

- (a) Preventive
- (b) Rehabilitative
- (c) Enabler
- (d) Mediator

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) (a), (b), (c), (d)
- (B) (a), (b)
- (C) (a), (b), (c)
- (D) (b), (c)

9. The Prevention of Corruption Act was passed in the year :

- (A) 1998
- (B) 1988
- (C) 1978
- (D) 1987

10. 'Passive euthanasia' is .....

- (A) The withdrawal of life support to patients
- (B) Allow to take lethal injection
- (C) The withdrawal of food
- (D) Allow to suicide

8. शालेय क्षेत्रात समाजकार्यकर्त्याची भूमिका कोणत्या स्वरूपाची असते ?

- (a) प्रतिबंधात्मक
- (b) पुनर्वसनात्मक
- (c) प्रेरक
- (d) मध्यस्थ

खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) (a), (b), (c), (d)
- (B) (a), (b)
- (C) (a), (b), (c)
- (D) (b), (c)

9. भ्रष्टाचार प्रतिबंधक कायदा कोणत्या वर्षी पारित झाला ?

- (A) 1998
- (B) 1988
- (C) 1978
- (D) 1987

10. 'निष्क्रिय इच्छामरण' म्हणजे :

- (A) रुग्णाची जीवन सहाय्य प्रणाली काढून घेणे
- (B) प्राणघातक औषध सुई घेण्यास परवानगी देणे
- (C) अन्न देणे बंद करणे
- (D) आत्महत्येला परवानगी देणे

MAY - 20216/II—C

11. Feminism focuses on :

- (A) Recognition of female domination
- (B) Subordination of women's labour
- (C) Acceptance of women's role
- (D) Acceptance of role of male

12. Disaster management strategies should be :

- (A) Reactive
- (B) Proactive
- (C) Counteractive
- (D) Demonstrative

13. 'Apartheid' refers to ..... discrimination.

- (A) Social
- (B) Political
- (C) Racial
- (D) Economic

11. स्त्रिवादाचा केंद्रबिंदू हा :

- (A) महिलांच्या प्रभुत्वास मान्यता
- (B) स्त्रियांच्या श्रमास गौणस्थान
- (C) महिलांच्या भूमिकेचा स्वीकार
- (D) पुरुषांच्या भूमिकेचा स्वीकार

12. आपत्ती व्यवस्थापन रणनीती ही :

- (A) प्रतिक्रियात्मक
- (B) पूर्वानुमानित-कृती
- (C) प्रत्युत्तरात्मक
- (D) प्रदर्शकात्मक

13. 'वर्णविद्वेष' म्हणजे ..... भेद होय.

- (A) सामाजिक
- (B) राजकीय
- (C) वर्ण
- (D) आर्थिक

MAY - 20216/II—C

14. **Assertion (A) :** The inclusive growth approach takes a long-term perspective.

Reason (R) : The focus is on productive employment as a means to raise the standard of living of the poor and excluded groups through increasing their income.

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

14. **विधान (A) :** सर्वसमावेशक वृद्धिमार्ग दीर्घकालीन दृष्टीकोन स्वीकारतो.

कारण (R) : याचा केन्द्रबिंदू उत्पादक रोजगार असून, त्याचा गरीब आणि असमावेशक समुहाच्या उत्पन्नात वाढ करून राहणीमानाचा दर्जा वाढविणे होय.

खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर

निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे पण (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे पण (R) हे बरोबर आहे

MAY - 20216/II—C

15. Child helpline no. is ..... . (A) 1084 (B) 1098 (C) 1007 (D) 2001	15. बालकास मदत करणारी हेलपलाईन नं. हे आहे : (A) 1084 (B) 1098 (C) 1007 (D) 2001
16. .... is associated with National Alliance of Peoples Movement (NAPM). (A) Anna Hazare (B) Arvind Kejriwal (C) Medha Patkar (D) Rajendra Singh	16. नॅशनल अलायन्स ऑफ पिपल्स मुव्हमेन्टशी (एन.ए.पि.एम.) ..... संबंधित आहे. (A) अण्णा हजारे (B) अरविंद केजरीवाल (C) मेधा पाटकर (D) राजेन्द्र सिंह
17. .... is development that meets the needs of the present generation without compromising the ability of the future generations to meet their own needs. (A) Social Development (B) Sustainable Development (C) Inclusive Development (D) Economic Development	17. .... म्हणजे असा विकास जो भविष्यातील पिढीच्या क्षमतांशी तडजोड न करता वर्तमान पिढीच्या गरजा भागवतो. (A) सामाजिक विकास (B) शास्वत विकास (C) समावेशक विकास (D) आर्थिक विकास

MAY - 20216/II—C

18. Right to Information Act came into existence in the year :

- (A) 2004
- (B) 2005
- (C) 2006
- (D) 2007

19. **Assertion (A) :** The core domain of CSR goals are triple bottom line is people, planet and profit.

Reason (R) : It is the commitment of business to contribute to sustainable development.

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

18. माहिती अधिकार कायदा ..... यावर्षी अस्तित्वात आला.

- (A) 2004
- (B) 2005
- (C) 2006
- (D) 2007

19. **विधान (A) :** सि.एस.आर. (CSR) चे प्रमुख ध्येय त्रि-तळ रेखा म्हणजे—लोक, ग्रह आणि नफा होय.

कारण (R) : याला शास्वत विकासाच्या योगदानात उद्योगांचे उत्तर-दायित्व असे म्हणतात.

खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे पण (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे पण (R) हे बरोबर आहे

MAY - 20216/II—C

20. **Assertion (A) :** India is unlikely to achieve all the Millennium Development Goals (MDGs) set to improve its various social indicators.

Reason (R) : Indian political system and social policy framework is a major hurdle.

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

20. **विधान (A) :** विविध सामाजिक निर्देशकांत सुधार निश्चित करण्यासाठी भारत, सहस्रक विकास ध्येय कदाचित प्राप्त करू शकणार नाही.

कारण (R) : भारतीय राजकीय व्यवस्था आणि सामाजिक धोरण संरचना हे प्रमुख अडथळे आहेत.

खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे पण (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे पण (R) हे बरोबर आहे

MAY - 20216/II—C

21. Social Action is a ..... method.

- (A) Primary
- (B) Secondary
- (C) Additional
- (D) Tertiary

22. The oriental philosophy means :

- (A) Ancient
- (B) Eastern
- (C) Western
- (D) Modern

23. Which of the following is the core skill required in social work practice ?

- (A) Resource mobilisation
- (B) Communication
- (C) Co-ordination
- (D) Planning

21. सामाजिक कृती ही ..... पद्धत आहे.

- (A) प्राथमिक
- (B) दुय्यम
- (C) पूरक
- (D) तृतीय

22. आरिष्टल तत्त्वज्ञान म्हणजे ..... .

- (A) प्राचीन
- (B) पौरात्य
- (C) पाश्चिमात्य
- (D) आधुनिक

23. समाजकार्यात खालीलपैकी कोणत्या मुख्य कौशल्याची आवश्यकता असते ?

- (A) संसाधन जुळवाजुळव
- (B) संज्ञापन
- (C) समन्वय
- (D) नियोजन

MAY - 20216/II—C

24. According to whom social work deals with economic well-being and sources of happiness for people ?
 (A) H.H. Stroop
 (B) G. Konopka
 (C) Friedlander
 (D) B.E. Younball

25. **Assertion (A) :** The role of professional social worker is empowering and capacity building of the oppressed and the marginalized sections of society.

Reason (R) : Professional social workers have requisite skill and sensitivity to deal with the problems of such sections of the society

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are correct and (R) is the correct explanation of (A)
 (B) Both (A) and (R) are not correct
 (C) (A) is correct but (R) is wrong
 (D) (A) is not correct but (R) is correct

24. कोणच्या मते समाजकार्य हे लोकांसाठी आर्थिक विकास व आनंदाचे स्रोत यासाठी कार्य करते ?

- (A) एच.एच. स्ट्रुप
 (B) जी. कोनोप्का
 (C) फ्रिडलँडर
 (D) बी.ई. युनबाल

25. **विधान (A) :** व्यावसायिक समाज-कार्यकर्त्याची भूमिका म्हणजे समाजातील तळागाळातील व सिमान्त गटांचे सबलीकरण व क्षमता बांधणी होय.

कारण (R) : व्यावसायिक समाज-कार्यकर्त्याकडे समाजातील अशा गटांच्या समस्या हाताळण्यासाठी आवश्यक कौशल्य व संवेदनशीलता असते.

खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
 (B) (A) व (R) दोन्हीही चूक आहेत
 (C) (A) हे बरोबर आहे, पण (R) हे चूक आहे
 (D) (A) हे चूक आहे, पण (R) हे बरोबर आहे

MAY - 20216/II—C

26. The Constitution of India provides the fundamental right :

- (A) Right to property
- (B) Right to equality
- (C) Right to leisure
- (D) Right to welfare

27. **Assertion (A) :** Resurgence of civil society believes in resurgence of autonomy of communities and collectives of people

Reason (R) : They don't believe in empowerment of political leaders and parties.

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

26. भारतीय संविधानातील मूलभूत अधिकार :

- (A) संपत्तिचा अधिकार
- (B) समानतेचा अधिकार
- (C) आरामाचा अधिकार
- (D) कल्याणाचा अधिकार

27. **विधान (A) :** नागरी समाज पुनरुत्थान हे समुदाय आणि लोकांचे संघटन यावर विश्वास ठेवत.

कारण (R) : राजकीय नेतृत्व आणि राजकीय पक्षांचे सबलीकरणावर विश्वास ठेवत नाही.

खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे पण (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे पण (R) हे बरोबर आहे

MAY - 20216/II—C

28. 'Swadhar scheme' is concerned with :

- (A) Women Prisoners
- (B) Women survivors of natural disaster
- (C) Physically challenged women
- (D) Women victims of terrorism

29. The following are pre-requisite in order to register a social welfare organisation :

- (a) Good intensions and social consciousness
- (b) A Memorandum of Association
- (c) A group of individuals
- (d) Aims and objectives of Association

Choose the *correct* answer from the following codes :

Codes :

- (A) (a), (b) and (c)
- (B) (b), (c) and (d)
- (C) (a), (b) and (d)
- (D) (a), (c) and (d)

28. 'स्वाधार योजना' याच्याशी संबंधित आहे :

- (A) महिला अपराधी
- (B) नैसर्गिक आपत्तीतून वाचवलेल्या महिला
- (C) अपंग महिला
- (D) आतंकवादामुळे क्षतिग्रस्त महिला

29. समाजकल्याण संस्थांच्या रजिस्ट्रेशन करिता हे अत्यावश्यक आहे :

- (a) चांगला हेतू आणि सामाजिक जाणीव
- (b) घटना
- (c) व्यक्तींचा समुह
- (d) संस्थेचे ध्येय आणि उद्देश

खाली दिलेल्या संकेताकातून अचूक उत्तराची निवड करा :

संकेतांक :

- (A) (a), (b) व (c)
- (B) (b), (c) व (d)
- (C) (a), (b) व (d)
- (D) (a), (c) व (d)

MAY - 20216/II—C

30. The demographic transition refers to .....

- (A) An increase in the birth rate
- (B) An increase in the death rate
- (C) Vertical growth in population
- (D) A change in the ratio of birth to death

31. **Assertion (A) :** Homelessness is steadily growing as a phenomenon in India.

Reason (R) : Housing is becoming unaffordable for the common person.

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (A) is true but (R) is false
- (D) (A) is false but (R) is true

30. लोकसंख्येतील बदल म्हणजे :

- (A) जन्मदरातील वाढ
- (B) मृत्युदरातील वाढ
- (C) ऊर्ध्वगामी वाढ
- (D) जन्म आणि मृत्युदरातील गुणोत्तर प्रमाणातील बदल

31. **विधान (A) :** भारतात बेघर लोकांच्या वाढत्या संख्येचे चित्र आहे.

कारण (R) : सर्वसाधारण व्यक्तीला घर खरेदी करणे न परवडणारे आहे.

खाली दिलेल्या संकेतांकातून योग्य उत्तर निवडा :

संकेतांक :

- (A) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर असून (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) दोन्ही (A) आणि (R) बरोबर आहेत परंतु (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (A) हे बरोबर आहे परंतु (R) हे चूक आहे
- (D) (A) हे चूक आहे परंतु (R) हे बरोबर आहे

MAY - 20216/II—C

32. Farmers suicides are generally attributed to :

- (a) Change from food to cash crops
- (b) New economic policy
- (c) Depression among farmers
- (d) Industrial policy

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) (a) and (b) are true
- (B) (a), (b) and (c) are true
- (C) (b) and (c) are true
- (D) (a), (b) and (d) are true

33. Current debates around the land acquisition bill revolve around the following clauses :

- (a) Consent clause
- (b) Social impact assessment clause
- (c) Special economic zones
- (d) Compensation clause

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) (a), (b), (c) are true
- (B) (a), (b), (d) are true
- (C) (b) and (c) are true
- (D) (a) and (b) are true

32. खालील बाबींमुळे शेतकरी आत्महत्या घडतात.

- (a) अन्नधान्याच्या उत्पादनापासून व्यापारी पिकांमध्ये बदल
- (b) नवीन आर्थिक धोरण
- (c) शेतकऱ्यांमधील उदासीनता
- (d) औद्योगिक धोरण

खाली दिलेल्या संकेतांकातून अचूक उत्तराची निवड करा :

संकेतांक :

- (A) (a) आणि (b) बरोबर आहेत
- (B) (a), (b) आणि (c) बरोबर आहेत
- (C) (b) आणि (c) बरोबर आहेत
- (D) (a), (b) आणि (d) बरोबर आहेत

33. सध्यास्थितीत भूमी अधिग्रहण विधेयकासंबंधी कोणत्या बाबींवर वादविवाद होताहेत ?

- (a) संमती
- (b) सामाजिक प्रभाव मूल्यांकन
- (c) विशेष आर्थिक क्षेत्र
- (d) नुकसानभरपाई

खाली दिलेल्या संकेतांकातून अचूक उत्तराची निवड करा :

संकेतांक :

- (A) (a), (b), (c) हे बरोबर आहे
- (B) (a), (b), (d) हे बरोबर आहे
- (C) (b) आणि (c) हे बरोबर आहे
- (D) (a) आणि (b) हे बरोबर आहे

MAY - 20216/II—C

34. The theory of moral development among children was proposed by : (A) Skinner (B) Kohlberg (C) Piaget (D) Bandura	34. बालकांमधील नैतिक विकासावरील सिद्धान्त कोणी पुरस्कृत केला ? (A) स्कीनर (B) कोअलबर्ग (C) पियाजे (D) बांडुरा
35. The proponent of 'Need for Achievement Theory' is : (A) McClelland (B) Maslow (C) Herzberg (D) McGregor	35. गरजापूर्ती सिद्धान्ताचे जनक कोण होते ? (A) मॅक्लेलँड (B) मासलो (C) हर्जबर्ग (D) मॅक्ग्रेगार
36. Which of the following is <i>not</i> a role of a caseworker in a school setting ? (A) Assessing reasons for children's scholastic difficulties (B) Counselling parents (C) Working with teachers to enhance students well-being (D) Assisting children through academic inputs	36. शालेय क्षेत्रातील व्यक्ती सहाय्य कार्यकर्ताची खालीलपैकी कोणती भूमिका नाही आहे ? (A) मुलांच्या शाळेसंबंधित समस्यांची कारणमीमांसा (B) पालकांचे सम्युपदेशन करणे (C) शिक्षकांबरोबर मुलांच्या विकास वृद्धीसाठी काम करणे (D) शिक्षणाद्वारे मुलांना मदत करणे

MAY - 20216/II—C

37. Who proposed client-centred therapy ? (A) Carl Rogers (B) Anna Freud (C) Paul Goodman (D) Addler	37. अशिलकेंद्रित उपचारपद्धती कोणी पुरस्कृत केली ? (A) कार्ल रॉगर्स (B) अँना फ्राइड (C) पॉल गुडमन (D) अँडलर
38. Problem-solving model is related to : (A) Gladstein (B) Perlman (C) Mary Richmond (D) Garret	38. समस्या निवारण प्रारूप हे यांच्याशी संबंधित आहे : (A) ग्लॅडस्टिन (B) पर्लमन (C) मेरी रिचमंड (D) गॅरेट
39. Which of the following is a type of classified diagnosis by Helen Perlman ? (A) Current diagnosis (B) Medical diagnosis (C) Clinical diagnosis (D) Therapeutic diagnosis	39. खालीलपैकी कोणती पद्धत ही हेलेन पर्लमनच्या वर्गीकृत निदान पद्धतीचा प्रकार आहे ? (A) वर्तमान निदान (B) वैद्यकीय निदान (C) रुग्णविषयक निदान (D) उपचारात्मक निदान
40. Empathy means : (A) Moods of the person (B) Feeling with another person (C) Development of an emotional perspective of the problem (D) Need to understand the person's problem	40. अनुभूती म्हणजे : (A) व्यक्तीची मनःस्थिती (B) दुसऱ्या व्यक्तीविषयीची भावना (C) समस्येबाबतच्या भावनिक दृष्टीकोणाची वाढ (D) व्यक्तीची समस्या जाणून घेण्याची गरज

MAY - 20216/II—C

41. Who is closely associated with the study of 'Group Dynamics' ?

- (A) Ruth Smalley
- (B) Grace Coyle
- (C) Kurt Lewin
- (D) Bales

42. **Assertion (A) :** The practice of social group work is important for social action.

Reason (R) : Social Action is essentially a group work activity.

Select the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
- (B) Both (A) and (R) are true but (R) is not the correct explanation of (A)
- (C) (R) is true but (A) is not true
- (D) (A) is true but (R) is not true

41. गट गतिशीलतेच्या अभ्यासासंदर्भात खालीलपैकी कोण जवळचा संबंधित आहे ?

- (A) रूथ स्माली
- (B) ग्रेस कोयले
- (C) कुर्त लेवीन
- (D) बेल्स

42. **विधान (A) :** गटकार्याचा वापर सामाजिक कृतीसाठी महत्त्वपूर्ण असतो.

कारण (R) : सामाजिक कृती ही आवश्यक अशी गट कार्यातील उपक्रम आहे.

खालील संकेतांकातील योग्य पर्यायाची निवड करा :

संकेतांक :

- (A) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत आणि (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण आहे
- (B) (A) व (R) दोन्ही बरोबर आहेत पण (R) हे (A) चे अचूक स्पष्टीकरण नाही
- (C) (R) हे बरोबर आहे पण (A) हे चूक आहे
- (D) (A) हे बरोबर आहे पण (R) हे चूक आहे

MAY - 20216/II—C

43. The following are included in basic skills of social group work :

- (a) Skill in purposeful relationship
- (b) Skill in programme development
- (c) Skill in communication
- (d) Skill in leadership

Choose the *correct* answer from the codes given below :

Codes :

- (A) (a), (c) and (d)
- (B) (b), (c) and (d)
- (C) (a) and (b)
- (D) (a), (b) and (c)

44. Which one of the following is *not* a part of group processes ?

- (A) Sub-group
- (B) Group diagnosis
- (C) Group meeting
- (D) Isolation of a member in the group

43. खालीलपैकी काही कौशल्याचा गट कार्याच्या मूलभूत कौशल्यात समावेश होतो :

- (a) उद्दीष्टपूर्ण संबंधासंबंधित कौशल्ये
- (b) कार्यक्रम विकासासंबंधित कौशल्ये
- (c) संज्ञापनासंबंधित कौशल्ये
- (d) नेतृत्व कौशल्ये

खाली दिलेल्या संकेतांकातील योग्य पर्याय निवडा :

संकेतांक :

- (A) (a), (c) व (d)
- (B) (b), (c) व (d)
- (C) (a) व (b)
- (D) (a), (b) व (c)

44. खालीलपैकी कोणते गट प्रक्रियेचा भाग नाही आहे ?

- (A) उपगट
- (B) गटनिदान
- (C) गटबैठक
- (D) गटात सदस्याची विलगता

MAY - 20216/II—C

45. Which of the following is a reference group ?

- (A) Occupational group
- (B) Group taken to evaluate one's own aspect of life
- (C) A relatively larger group
- (D) A group which allows for social mobility

46. Characteristics change tactics and techniques in social action is :

- (A) Consensus
- (B) Consensus or conflict
- (C) Conflict or contest
- (D) Group discussion

47. Building consensus is one of the characteristic method of the following community organisation model :

- (A) Locality Development Model
- (B) Social Planning Model
- (C) Social Action Model
- (D) Social Participation Model

45. खालीलपैकी कोणता संदर्भ गट आहे ?

- (A) व्यावसायिक गट
- (B) स्वतःच्या जीवनविषयक मूल्यांकनासाठी घेतलेला गट
- (C) सर्वसामान्य मोठा गट
- (D) सामाजिक गतिशीलतेस परवानगी देणारा गट

46. सामाजिक कृतीमध्ये वैशिष्ट्यपूर्ण बदल युक्ती व तंत्र म्हणजे :

- (A) मतैक्य घडविणे
- (B) मतैक्य किंवा विरोध (संघर्ष) करणे
- (C) विरोध किंवा आक्षेप नोंदविणे
- (D) समुह चर्चा

47. खालीलपैकी समुदाय संघटनेचे कोणते प्रारूप मतैक्य वाढविण्यासाठी वैशिष्ट्यपूर्ण आहे ?

- (A) स्थानिक विकास प्रारूप
- (B) सामाजिक नियोजन प्रारूप
- (C) सामाजिक कृती प्रारूप
- (D) सामाजिक सहभाग प्रारूप

MAY - 20216/II—C

48. The principle of inter-group approach in community organisation has its roots in understanding of : (A) Communities within communities and overlapping and inter-penetrating communities (B) Secterian groups within communities (C) Caste and class groups in the communities (D) Individuals and groups within communities	48. समुदाय संघटनमधील आंतर-गट कार्यदृष्टी-कोनाच्या तत्त्वाचे मूलाधार कशात आहे ? (A) समुदायांतर्गत समुदाय व पुनराच्छादित आणि आंतर-प्रवेश समुदाय (B) समुदायातील सांप्रदायिक गट (C) समुदायामधील जात आणि वर्ग समुह (D) समुदायातील व्यक्ती आणि समुह
49. Who wrote the book "Community Organisation for Social Welfare" ? (A) McNeil C.F. (B) Kuenstler Peter (C) Khinduka S.K. (D) Ross M.G.	49. समाज कल्याणासाठी समुदाय संघटन (कम्युनिटी ऑर्गनायझेशन फॉर सोसियल वेलफेअर) हे पुस्तक कोणी लिहिले ? (A) मॅकनिल सी.एफ. (B) कंसलर पिटर (C) खिंडुका एस.के. (D) रॉस एम.जी.
50. Social system approach in community organisation practice examines the : (A) Local social functions performed by members of community (B) Prevailing discriminative practices among the members of community (C) Human Resources available in the community (D) Division of Indian Society in different Varnas	50. समुदाय संघटन पद्धतीमध्ये सामाजिक व्यवस्था दृष्टीकोन (कार्यपद्धती) कशाचे परीक्षण करते ? (A) समुदायातील सदस्यांनी पार पाडलेले स्थानिक सामाजिक कार्ये (B) समुदायातील सदस्यांमधील प्रचलित भेदभावाची वागणूक (C) समुदायात उपलब्ध असलेले मानवी संसाधने (D) भारतीय समाजाचे विविध वर्णांमध्ये झालेले विभाजन

MAY - 20216/II—C

ROUGH WORK

prepp
Your Personal Exam Guide